

Bemærkninger til lovforslaget

Den samfundsmæssige udvikling har betydet, at anvendelsen af EDB til registrering og formidling af personoplysninger er øget kraftigt i de seneste år – også i den sociale sektor. Socialistisk folkeparti vil i denne forbindelse påpege, at bl. a. nogle af de systemer, der forhandles af Kommunedata og anvendes i en række kommuner, giver anledning til betydelige retssikkerhedsmæssige betænkeligheder. Det gælder f. eks. »økonomisystemet«, »dagpengesystemet«, »sygesikringssystemet« og det påbegyndte »SIP-system«.

Økonomisystemet indeholder bl. a. en såkaldt ydelsesregistrant, der rummer oplysninger om en række sociale ydelser specificeret på den enkelte person ved benyttelse af CPR-nr.

Dagpengesystemet rummer et register med oplysninger om de dagpengesager, der i det pågældende og to foregående år er indrapporteret fra kommunernes socialforvaltninger. Indgangsnøglen er de sikrede personers CPR-nr.

Sygesikringssystemet rummer et ydelsesregister med oplysninger om sygesikringsydelser specificeret på den enkelte person ved benyttelse af CPR-nummer.

SIP-systemet, hvoraf kun fase 1 indtil nu er ført ud i livet, påtænkes at integrere en lang række EDB-registre med personoplysninger og etablere direkte terminaladgang til disse på de enkelte brugsteder.

Oplysninger om klienter i den sociale sektor er værnede af de almindelige bestemmelser om tavshedspligt i straffeloven og tjenestemandsløven. Der findes ikke i den sociale lovgivning særlige tavshedsforskrifter.

Sondringen mellem almindelige og særlige tavshedsforskrifter har imidlertid ved gennemførelsen af lov om offentlige myndigheders registre, der træder i kraft 1. januar 1979, fået afgørende betydning.

Lovens § 19, der omhandler udlevering af personoplysninger fra offentlige myndigheder til private, betyder, at kun de oplysninger, om hvilke der ved lov er fastsat særlige tavshedsforskrifter, er lovmæssigt sikret mod udlevering.

Lovens § 21, der omhandler videregivelse af oplysninger til andre myndigheder, betyder, at der ikke må videregives oplysninger i strid med særlige tavshedsforskrifter, der er fastsat ved lov. Derimod tillader de lovmæssige rammer, der angives i § 21, at oplysninger, om hvilke der kun gælder de almindelige tavshedsforskrifter, kan videregives efter en friere administrativ vurdering af andre myndigheders behov for oplysningerne.

På denne baggrund finder socialistisk folkeparti, at det er stærkt påkrævet at gennemføre særlige lovbestemmelser om tavshedspligt i bilstandsloven, dagpengeloven og sygesikringsloven. Disse love omhandler områder i den sociale sektor, hvor der registreres særlig sensitive personoplysninger. Det må lovmæssigt sikres, at disse oplysninger aldrig videregives til private formål, og der må sikres disse oplysninger en stærk beskyttelse i forhold til andre offentlige myndigheder, der varetager andre opgaver.

Socialistisk folkeparti ønsker at pointere, at de foreslåede lovbestemmelser om tavshedspligt, såvel som allerede gældende bestemmelser, naturligvis ikke kan hjemle adgang til at indskrænke offentligt ansattes ytringsfrihed vedrørende samfundsmæssige anliggender.

Socialistisk folkeparti ønsker ligeledes at pointere, at de foreslåede lovbestemmelser, såvel som allerede gældende bestemmelser, ikke giver adgang til at forholde klienten selv oplysninger, som en forvaltning har registreret om vedkommende. Der er ikke tavshedspligt over for klienten selv.

Lovforslagene er udformede med den tidligere børne- og ungdomsforsorgslovs § 114, stk. 1, som forbillede. De tidligere gældende love om børne- og ungdomsforsorg og mødrehjælp indeholdt bestemmelser om tavshedspligt. Justitsministeriet har oplyst, at udeladelsen af en særlig tavshedsforskrift i bilstandsloven skyldes, at »sagsområdet er af en sådan karakter, at dette i sig selv må siges at gøre en udtrykkelig præcisering af tavshedspligtens genstand overflødig« (Justitsministeriets svar til folketingets retsudvalg, L 97, 76/77, bilag 17).